

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **Ing. Mgr. M. R., Ph.D., MBA**

proti
žalovanému: **Nejvyšší státní tajemník**
sídlem Jindřišská 34, 110 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2024, čj. MV-214383-3/SR-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce pracoval od března 2019 pro Energetický regulační úřad (ERÚ) jako ředitel odboru sporných a schvalovacích řízení. Z tohoto místa byl v červenci 2023 odvolán, protože bylo zrušeno. V průběhu následného řízení o převedení žalobce na jiné služební místo žalobce oznámil, že nastupuje jako justiční kandidát k soudu. Předseda ERÚ proto řízení

o převedení žalobce zastavil a rozhodnutím ze dne 2. 10. 2023, č. j. 09575-28/2016-ERÚ (dále také „rozhodnutí ERÚ“) jej zařadil mimo výkon služby.

2. Sporným v této věci je, zda ERÚ mohl žalobce postavit mimo výkon služby, když v době rozhodnutí žalobce nebyl zařazen na konkrétním služebním místě.
3. Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 14. 4. 2024.

II. Argumentace žalobce

4. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je v první řadě nepřezkoumatelné a nicotné. Žalobce namítal, že ERÚ nemohl dne 1. 10. 2023 rozhodnout o jeho postavení mimo výkon služby, když v té době žalobce službu nevykonával. ERÚ rozhodl o žalobcově zařazení mimo výkon služby ode dne 1. 10. 2023, neboť u žalobce nastala překážka podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, protože byl přijat do pracovního poměru justičního kandidáta u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Ke dni 1. 10. 2023 ale žalobce službu nevykonával, protože od 1. 7. 2023 existovala jiná překážka, a to na straně ERÚ podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě. Rozhodnutí ERÚ postavilo žalobce mimo výkon služby, kterou přitom nevykonával. Proto je rozhodnutí ERÚ právně neuskutečnitelné, a tedy nicotné. Tímto argumentem se žalovaný navíc vůbec nezabýval a zatížil tak rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.
5. Podle žalobce měl žalovaný vycházet z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, a aplikovat analogicky závěr č. 38 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu ze dne 17. 9. 2021. Z něj vyplývá, že pokud je zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů a přistoupí k tomu další důvod pro zproštění služby či zařazení mimo výkon, služební orgán o něm nerozhoduje a ponechává zaměstnance mimo výkon služby z organizačních důvodů. Jak žalobce již uváděl, v době jeho zařazení mimo výkon služby tuto službu nevykonával z důvodu překážky na straně ERÚ. Žalovaný se brání tím, že později vzniklá překážka dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě (zahájení výkonu funkce justičního kandidáta) má přednost před obecnou překážkou dle § 106 odst. 3 téhož zákona. Proč by tomu tak mělo být, to ale žalovaný nevysvětlil. Podle žalobce existovala překážka podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě, a žalovaný tak nemusel a neměl rozhodovat o zařazení žalobce mimo výkon služby. Přitom žalobce nesouhlasí s argumentací o dočasnosti režimu překážky v § 106 odst. 3 zákona o státní službě, protože stejně tak dočasná je i funkce justičního kandidáta.

III. Argumentace žalovaného

6. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, protože se žalovaný vypořádal s obsahem a smyslem odvolací argumentace, nebylo nutné reagovat na každou dílčí námitku. Zvláště pokud nejde o námítky důležité ve vztahu k přijatému právnímu závěru.
7. Žalobce se v době rozhodování ERÚ nacházel v postavení, které je přechodného charakteru a znamená, že o služebním poměru takového zaměstnance prozatím nebylo rozhodnuto. Překážka podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě není výsledkem rozhodnutí správního orgánu, ale nastává automaticky a slouží k překlenutí období mezi vzniklou překážkou,

pro kterou nemůže zaměstnanec vykonávat službu, a rozhodnutím správního orgánu o služebním poměru. O osudu takového zaměstnance pak musí služební orgán rozhodnout, a to tak, že jej převede na jiné služební místo, zařadí jej mimo výkon služby z organizačních důvodů, nebo rozhodne o vzniklé překážce dle § 33 odst. 1 zákona o státní službě. Služební orgán tak mohl, po oznámení překážky (nástup na pozici justičního kandidáta), buď rozhodnout o zařazení žalobce na jiné služební místo či o zařazení mimo výkon služby kvůli nedostatku takového místa, nebo rozhodnout v návaznosti na vzniklou překážku na straně žalobce. Podle žalovaného by bylo nevhodné žalobce zařazovat na jiné služební místo nebo jej stavět mimo výkon služby, protože by žalobce stejně službu konat nemohl. Vykonával pozici justičního kandidáta. Existovaly dvě zákonné překážky, které žalobci bránily ve výkonu služby – na straně ERÚ (původní žalobcovo místo zaniklo) a na straně žalobce (jmenován justičním kandidátem). Podle žalovaného byla klíčová překážka na straně žalobce, protože zkrátka nemohl vykonávat službu pro služební úřad, i kdyby překážka na straně ERÚ neexistovala. Co se závěrů poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu týče, pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vysvětlil, proč je nemůže analogicky aplikovat. Je nutné rozlišovat mezi zařazením mimo výkon služby z organizačních důvodů a překážkami podle § 106 zákona o státní službě.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran jednání nepožadovala.
9. Žaloba **není důvodná**.

Právní úprava a judikatura

10. Nejprve se krajský soud bude věnovat překážkám na straně státního zaměstnance.
11. Podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění účinném do 30. 6. 2024 (v době rozhodování žalovaného), nelze do služebního poměru přijmout justičního čekatele, justičního kandidáta nebo právního čekatele. Podle odstavce 4 citovaného ustanovení nastanou-li po přijetí do služebního poměru překážky uvedené v odstavci 1, má to za následek pozastavení výkonu služby. Podle § 65 odst. 1 zákona o státní službě nastanou-li po vzniku služebního poměru překážky, které mají za následek pozastavení výkonu služby, zařadí se státní zaměstnanec mimo výkon služby. A konečně, z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že po dobu zařazení mimo službu podle odstavce 1 tohoto ustanovení nepřísluší státnímu zaměstnanci plat.
12. Nyní krajský soud popíše právní úpravu překážek na straně služebního úřadu.
13. Z § 70 odst. 3 vyplývá, že nelze-li státního zaměstnance po odpadnutí překážek na jeho straně zařadit k výkonu služby na jeho původní služební místo v důsledku zrušení služebního místa z důvodu změny systemizace, zařadí se k výkonu služby na volné služební místo, na kterém je služba pro něj vhodná. Není-li to možné, zařadí se podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců.
14. Podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě platí, že za dobu, po kterou nemohl státní zaměstnanec konat službu pro překážky na straně služebního úřadu, mu přísluší plat (jde o plat v plné výši). Podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě ode dne zařazení mimo výkon služby podle odstavce 1 citovaného ustanovení činí plat státního zaměstnance 80 % měsíčního platu.

15. Krajskému soudu není známo, že by existovala jakákoliv (natožpak ustálená) judikatura, která by řešila konkurenci mezi překážkami ve výkonu služby na straně služebního úřadu a zařazením mimo výkon služby kvůli překážkám na straně státního zaměstnance. Nejvíce se dané problematice blíží *Závěr č. 38 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě* ze dne 17. 9. 2021 (dostupný na internetu: <https://mv.gov.cz/sluzba/soubor/ps-210917-zaver-c-38-pdf.aspx>). Ten obsahuje následující právní názor: „Nastane-li u státního zaměstnance zařazeného mimo výkon služby z organizačních důvodů skutečnost, která odůvodňuje ... zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby, služební orgán o takové další změně služebního poměru nerozhodne, tj. ponechá státního zaměstnance zařazeného mimo výkon služby z organizačních důvodů. O uvedené změně služebního poměru případně rozhodne až souběžně s rozhodnutím o převedení či zařazení státního zaměstnance na jiné vhodné služební místo.“

Skutková zjištění

16. Žalobce byl rozhodnutím ERÚ ze dne 1. 3. 2019, č. j. 09575-19/2016-ERU, jmenován na služební místo ředitele odboru sporných a schvalovacích řízení, ve služebním poměru na dobu neurčitou. Dne 14. 11. 2019 žalobce ERÚ oznámil, že od 15. 11. 2019 bude jmenován asistentem soudce, a tím pádem u něj vzniká překážka výkonu služby dle § 33 odst. 4 písm. a) zákona o státní službě. Proto ERÚ rozhodnutím ze dne 15. 11. 2019, č. j. 09575-23/2016-ERU, zařadil žalobce mimo výkon služby podle § 65 odst. 1 zákona o státní službě.
17. Dne 30. 6. 2023 žalobce ERÚ oznámil, že z funkce asistenta soudce byl odvolán s účinností ke dni 1. 7. 2023, a že dne 3. 7. 2023 se hodlá vrátit na zmíněné služební místo ředitele odboru sporných a schvalovacích řízení. Na to reagoval ERÚ rozhodnutím ze dne 10. 7. 2023, č. j. 11432-3/2023-ERU, jímž odvolal žalobce ze služebního místa představeného (ředitele odboru sporných a schvalovacích řízení), protože dané služební místo bylo zrušeno již ke dni 31. 12. 2019. V rozhodnutí se k tomu uvádí, že celý odbor sporných a schvalovacích řízení byl zrušen v návaznosti na systemizaci služebních a pracovních míst. Proti rozhodnutí o svém odvolání ze služebního místa představeného brojí žalobce u Krajského soudu v Brně jinou žalobou, vedenou pod sp. zn. 30 Ad 1/2024.
18. Oznámením ze dne 26. 7. 2023, č. j. 12600-2/2023-ERU, následně ERÚ zahájil řízení ve věci převedení žalobce na jiné služební místo. V průběhu tohoto řízení ovšem žalobce dne 29. 9. 2023 oznámil, že s účinností ode dne 1. 10. 2023 nastupuje ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako justiční kandidát. V reakci na to ERÚ usnesením ze dne 7. 11. 2023, č. j. 12600-8/2023-ERU, zastavil řízení o převedení žalobce na jiné služební místo, protože podle ERÚ vznikla u žalobce překážka podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě.
19. A konečně rozhodnutím ERÚ zařadil předseda ERÚ žalobce mimo výkon služby podle § 65 odst. 1 zákona o služebním poměru, a to s účinností od 1. 10. 2023. Důvodem pro to byl výše uvedený nástup žalobce na pozici justičního kandidáta.

Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a není nicotné

20. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Její příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí

přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Zejména je nutno zdůraznit, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. února 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Rozhodnutí obou stupňů přitom tvoří jediný celek a navzájem se doplňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47).

21. Nepřezkoumatelnost vidí žalobce v tom, že se žalovaný nezabýval jeho odvolacími důvody a překroutil žalobcovu argumentaci o správném postupu – vyčítá žalobci, že nedávalo smysl zařadit žalobce na jiné služební místo. To ale žalobce ani nechtěl. Tvrdil, že měl žalovaný postupovat podle závěru č. 38 ze zasedání poradního sboru.
22. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné je.
23. Co se týká prvního důvodu, soud odkazuje na výše nastíněné obecné závěry týkající se nepřezkoumatelnosti. Správní orgán, ač by měl odpovědět na všechny odvolací námitky, nemusí odpovídat na každý jednotlivý argument či dokonce na každou větu odvolání. Smyslem je, aby odvolací orgán své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodnil (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. února 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Žalobce ve svém odvolání skutečně namítal, že nebyl důvod rozhodovat o jeho zařazení mimo výkon služby, protože v daný čas službu nevykonával. Na tento žalobcův názor ale žalovaný odpověděl. Na straně 6 napadeného rozhodnutí žalovaný uvádí, že měl ze zákona povinnost rozhodnout o změně služebního poměru žalobce a při kolizi dvou překážek dal přednost té na straně zaměstnance (žalobce), přičemž svůj postup dále vysvětluje.
24. Žalobcem citovaná judikatura stran nepřezkoumatelnosti (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, a ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84) pak na jeho případ nedopadá. Ve věci č. j. 6 Ads 99/2011-43, se Nejvyšší správní soud zabýval situací, ve které odvolací orgán úplně opomněl zásadní námitku a ani implicitně se s ní nevypořádal. To je samozřejmě problém. Ze žaloby a z odvolání je patrné, že žalobcova primární argumentační linka stojí na tom, že napadené rozhodnutí vůbec nemělo být vydáno, protože jej postavilo mimo výkon služby, kterou v daný okamžik nevykonával. Pokud žalovaný žalobci odpověděl, že musel ve věci rozhodnout, protože měl zákonnou povinnost jeho poměr nějak upravit, je to odpověď na tento argumentační směr. Je lhostejné, že žalovaný přímo žalobci nevyvrátil větu o tom, že nevykonával službu a žalovaný jej postavil mimo ni. Ve věci č. j. 3 As 51/2007-84, zase Nejvyšší správní soud rušil rozsudek krajského soudu, který dovedl nepřezkoumatelnost odvolacího rozhodnutí správního orgánu. Obecné úvahy o nepřezkoumatelnosti z citovaného rozsudku jistě platí, nicméně skutkově na žalobcův případ nedopadají.
25. Dále má být napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů – žalovaný vysvětloval, že je nelogické zařazovat žalobce na jiné místo, když by tam práci stejně konat nemohl. Přitom tyto úvahy žalobce vůbec nevedl a naopak říkal, že žalovaný vůbec neměl o jeho služebním poměru rozhodovat.
26. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, slovy žalobcem citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, znamená, že

z rozhodnutí není patrný jeho obsah nebo důvody, pro které tak správní orgán rozhodl. Nic z toho ale v napadeném rozhodnutí nechybí. Polemika žalovaného, proč bylo nelogické zařadit žalobce na jiné služební místo, měla za cíl vysvětlit zastavení řízení o zařazení žalobce na jiné služební místo. Žalovaný nikde neříká, že by snad žalobce chtěl být na jiné služební místo zařazen. I tato námitka je proto nedůvodná.

27. Žalobce též namítal, že je napadené rozhodnutí nicotné a právně neuskutečnitelné. Tato námitka je však zcela lichá. ERÚ (a následně žalovaný) byl vůči žalobci v pozici služebního orgánu, a tedy mohl o jeho služebním poměru rozhodovat. K tomu, zda služební orgán při vydání rozhodnutí postupoval zákonně, se soud vyjadřuje níže.

Žalovaný správně zařadil žalobce mimo výkon služby

28. Předmětem této kauzy je v podstatě jediná otázka. ERÚ zařadil žalobce mimo výkon služby, protože nastoupil do funkce justičního kandidáta. Žalobce proti tomu namítá, že v době vydání rozhodnutí ale žádnou službu fakticky nevykonával a ERÚ takto vůbec rozhodnout nemohl.
29. Žalobce se do služby u ERÚ chtěl vrátit 30. 6. 2023, když oznámil, že od 1. 7. téhož roku už nebude zastávat pozici asistenta soudce. ERÚ ovšem nemohl umístit žalobce zpět na místo vedoucího odboru sporných a schvalovacích řízení, protože jej v roce 2019 zrušil. To založilo důvod k odvolání žalobce z místa představeného podle § 60 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě. Jak už bylo řečeno, tento postup žalobce u Krajského soudu v Brně napadl žalobou vedenou pod sp. zn. 30 Ad 1/2024, o níž krajský soud rozhodl zároveň s nynější věcí, přičemž žalobu proti odvolání ze služebního místa zamítl. V dalších úvahách tak bude soud vycházet z předpokladu, že žalobce byl z původního služebního místa odvolán v souladu se zákonem.
30. Žalobcovo odvolání ze služebního místa podle § 61 odst. 1 písm. b) zákona o státní službě pak zakládá důvod pro převedení na jiné služební místo, a pokud by žádné takové nebylo k dispozici, tak následně k zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě. Odvolání žalobce z místa představeného totiž představovalo překážku na straně služebního orgánu, pročez žalobci v mezidobí příslušel plat podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě. Služební orgán se musí pokusit tuto překážku nějak odstranit: „Vzhledem k tomu, že služební poměr státního zaměstnance i po jeho odvolání ze služebního místa představeného trvá (pokud například sám nepožádá i o skončení služebního poměru), je tedy třeba dále upravit postavení státního zaměstnance v rámci státní služby“ (In: HŘEBÍKOVÁ, Iva, FÁBEROVÁ, Andrea, BRÜCKNEROVÁ, Zuzana, KUBÁČOVÁ NEJEDLÁ, Petra, MORAVEC, Karel, ROUČKOVÁ, Dana, HŮRKA, Petr. Zákon o státní službě. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 308, marg. č. 3).
31. ERÚ proto zahájil řízení o převedení žalobce na jiné služební místo. V průběhu tohoto řízení se vyskytla překážka na straně žalobce (§ 33 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě], neboť ten nastoupil na pozici justičního kandidáta. To pro řízení o převedení žalobce na jiné služební místo znamenalo jediné. Služební orgán musel toto řízení zastavit podle § 66 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (aplikovaného na základě § 160 zákona o státní službě), protože odpadl důvod jeho vedení. Žalobce přijal jinou práci a na nové služební místo – i kdyby se pro něj nějaké našlo – by stejně nemohl nastoupit. Jinak řečeno, nelze-li justičního kandidáta přijmout do služebního poměru, nelze jej logicky ani převést na jiné služební místo. Žalobcovo konstatování, že je pracovní poměr justičního kandidáta

dočasný, pak na věci nic nemění. Stále jde o překážku pro přijetí do služebního poměru a je úplně jedno, jak dlouho taková překážka trvá.

32. Žalobcovo služební postavení se tím ocitlo v určitém vzduchoprázdnu, neboť byl sice odvolán z původního služebního místa pro překážku na straně státu, avšak na žádné nové služební místo jej nebylo možné převést z důvodu překážky na jeho straně. O jeho služebním poměru ale musel ERÚ nějak rozhodnout (viz komentář citovaný výše). Tím správným rozhodnutím je právě zařazení žalobce mimo výkon služby.
33. Žalobce se v tomto ohledu dovolává výše citovaného závěru č. 38 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu. Žalovaný ale na str. 5-6 napadeného rozhodnutí srozumitelně vysvětlil, v čem se žalobcova situace liší od té, kterou řešil poradní sbor. V závěru č. 38 šlo o situaci, kdy překážka ve službě na straně státního zaměstnance nastala v okamžiku, kdy byl rozhodnutím zařazen z organizačních důvodů mimo výkon služby. Tehdy není třeba rozhodovat (podruhé) o zproštění výkonu služby nebo zařazení mimo výkon služby z jiného důvodu – zaměstnanec se má ponechat zařazený mimo výkon služby z organizačních důvodů. U žalobce však překážka nastala v situaci, kdy ještě mimo výkon služby zařazen nebyl. Existovala zde pouze překážka na straně služebního úřadu v podobě zániku původního služebního místa. Služební úřad v té době žalobci aktivně hledal místo nové a tento proces dosud nebyl ukončen. Zařazení mimo výkon služby je institut, který v zákoně systematicky spadá mezi „Změny služebního poměru“ (§ 44 písm. i) zákona o státní službě], zatímco překážky ve službě představují institut zcela jiný, zařazený do oddílu nazvaného „Služební volno“. Již jen z tohoto formálního důvodu není právní názor zaujatý poradním sborem na žalobcovu situaci aplikovatelný. Jsou tu však i důvody další, spočívající ve věcném posouzení celé problematiky.
34. Můžeme pro názornost vymezit dvě krajní situace, mezi nimiž se nachází ta žalobcova. Na jedné straně je tu situace, kdy státní zaměstnanec fakticky vykonává službu na určitém služebním místě a rozhodne se z něj odejít na pozici justičního kandidáta (jako to učinil žalobce v minulosti, když se stal asistentem soudce). Ani žalobce nezpochybňuje, že v takové situaci musí služební orgán zařadit státního zaměstnance mimo službu, a to bez nároku na náhradu platu. Státní zaměstnanec tu totiž o své vůli odchází ze zajištěného místa takřkajíc „za lepším“ a není důvod toto jeho rozhodnutí jakkoliv finančně kompenzovat.
35. Na opačném pólu leží situace řešená ve výše citovaném v závěru poradního sboru. Zde je naopak státní zaměstnanec již zařazen mimo službu z organizačních důvodů, protože se pro něj žádné vhodné služební místo najít nepodařilo, a v této situaci odchází na pozici justičního kandidáta. Zde by pro změnu zase žalovaný nejspíše nezpochybnil, že takový státní zaměstnanec má v souladu se závěry poradního sboru zůstat zařazen mimo službu z původních (organizačních) důvodů ležících na straně zaměstnavatele. Důsledkem je to, že mu bude po celou dobu 6 měsíců od zařazení mimo službu plynout náhrada platu ve výši 80 %, a to třeba i vedle platu či mzdy z jeho nového zaměstnání. To je ale zcela namístě, neboť státní zaměstnanec odchází ze státní služby na novou pracovní pozici v situaci, kdy služební úřad již dal jasně najevo, že s ním nadále nepočítá a služební místo pro něj nemá. Kompenzace ve výši 80 % služebního platu slouží právě k tomu, aby si státní zaměstnanec, který o své služební místo přišel, mohl hledat novou práci v klidu a bez existenčního tlaku. Nic na tom nemění ani fakt, že služební úřad v této době i nadále pokračuje v hledání a nabízení vhodných služebních pozic. Nikdo nemůže po státním zaměstnanci již zařazeném mimo službu chtít, aby s hledáním nového zaměstnání vyčkával na uplynutí

šestiměsíční lhůty v naději, že se ve státní správě snad přece jen nějaké služební místo náhodou uvolní.

36. Jelikož žalobcův případ se nachází někde mezi těmito dvěma póly, musíme se nutně ptát, kterému z nich se více blíží. A podle krajského soudu převažují argumenty pro závěr, že žalobcovo postavení odpovídá spíše státnímu zaměstnanci, který odchází ze svého služebního místa. Ano, je pravda, že žalobce v době, kdy se stal justičním kandidátem, fakticky státní službu nevykonával. Byl ale v přechodovém stádiu, které trvalo necelé 3 měsíce, kdy se mu žalovaný pokoušel najít nové služební místo. Není bez zajímavosti, že ze správního spisu sp. zn. 12600/2023-ERU, který se týká žalobcova zařazení na jiné služební místo, vyplývá, že krátce předtím, než žalobce oznámil služebnímu orgánu, že se chystá nastoupit na pozici justičního kandidáta, se ono hledání nového služebního místa chýlilo k úspěšnému konci. Žalobce totiž svým dopisem ze dne 18. 9. 2023 služebnímu orgánu sděluje, že souhlasí se svým převedením na volné služební místo vrchního rady, právníka oddělení legislativního v Energetickém regulačním úřadu, se služebním působištěm v Jihlavě.
37. Žalobce tedy dal přednost jinému zaměstnání v situaci, kdy s ním služební úřad stále počítal a hledal pro něj nové služební místo (a to dokonce úspěšně). Žalobce v té době ještě nebyl zařazen mimo službu z organizačních důvodů, mohl tedy stále očekávat, že jeho služební poměr bude pokračovat, a pobíral i plnou výši služebního platu. Podle krajského soudu tato situace svým charakterem odpovídá mnohem více té, kdy by žalobce odcházel na pozici justičního kandidáta ze stávajícího služebního místa, než té, kdy by na takovou pozici odcházel z postavení mimo službu. Nic tedy žalovanému nebránilo, aby nově vzniklou překážku ve službě na straně žalobce zohlednil, zastavil řízení o převedení na jiné služební místo a zařadil žalobce mimo službu bez náhrady platu.
38. Žalovaný na str. 7 napadeného rozhodnutí tento svůj závěr přesvědčivě podložil i analogií s právní úpravou v zákoníku práce a judikaturou, která se k ní vztahuje. Citoval rozsudek Nejvyššího soudu (ze dne 27. 5. 2014, č. j. 31 Cdo 3745/2013), z nějž vyplývá, že vedoucí zaměstnanec odvolaný ze svého pracovního místa nemá nárok na náhradu mzdy nebo platu v době, kdy nemůže pracovat pro překážky na své straně, neboť v této době by nemohl vykonávat práci u zaměstnavatele a plnit své povinnosti vyplývající z pracovního poměru, i kdyby nebylo fikce překážky v práci na straně zaměstnavatele.
39. Žalobcův hlavní argument spočívá v tom, že službu nevykonával, a proto nemohl být zařazen mimo její výkon. To je ale značně formalistický pohled. Ano, žalobce v době vydání sporného rozhodnutí skutečně nevykonával práci na konkrétním služebním místě. Nicméně jeho služební poměr samozřejmě stále trval, a navíc měl podle § 106 odst. 3 zákona o státní službě nárok na plat v plné výši. Dá se tedy podobně formalisticky odpovědět, že jedinou podmínkou pro vydání rozhodnutí o zařazení žalobce mimo výkon služby (§ 65 odst. 1 zákona o státní službě) je, že u něj nastala překážka podle § 33 odst. 1 téhož zákona, a to po přijetí do služebního poměru. Taková překážka má pak automaticky ze zákona ten následek, že dojde k pozastavení výkonu služby, a na to musí služební orgán reagovat zařazením svého zaměstnance mimo výkon služby bez náhrady platu. Tento postup nepodmiňují citovaná ustanovení výslovně tím, že by snad zaměstnanec musel v danou chvíli konat službu na konkrétním služebním místě.
40. Žalobce se ve své argumentaci opírá jen o § 106 odst. 3 zákona o státní službě, který upravuje platové podmínky státního zaměstnance po dobu, kdy nemůže konat službu

z důvodu překážky na straně služebního úřadu. Jak už ale krajský soud vysvětlil výše, toto ustanovení slouží pouze ke kompenzaci státního zaměstnance v situaci, kdy nemůže vykonávat službu z důvodů, které nejsou na jeho straně. Je automatickým důsledkem odvolání žalobce ze služebního místa vedoucího a rozhodně nemíří na definitivní vyřešení služebního poměru; ostatně nepředpokládá ani vydání žádného rozhodnutí. Právě rozhodnutí o změně služebního poměru je oním definitivním řešením, jak vyplývá i z odborné literatury: „*Specifické překážky ve službě na straně služebního úřadu nastávají v situacích, kdy státní zaměstnanec nemůže vykonávat státní službu na dosavadním služebním místě a služební orgán je povinen vydat rozhodnutí ve věci jeho služebního poměru (například došlo-li ke zrušení služebního místa státního zaměstnance, je služební orgán povinen vydat rozhodnutí o převedení státního zaměstnance na jiné služební místo nebo o jeho zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů). Do okamžiku vykonatelnosti tohoto rozhodnutí nemůže státní zaměstnanec pro překážky ve službě na straně služebního úřadu vykonávat státní službu. Má tedy nárok na služební volno a na dosavadní plat. Vedení řízení ve věci služebního poměru tak nemůže jít k tíži státního zaměstnance*“ (BRŮČKNEROVÁ, Zuzana. § 106 [Překážky ve službě na straně služebního úřadu]. In: HŘEBÍKOVÁ, Iva, FÁBEROVÁ, Andrea, BRŮČKNEROVÁ, Zuzana, KUBÁČOVÁ NEJEDLÁ, Petra, MORAVEC, Karel, ROUČKOVÁ, Dana, HŮRKA, Petr. Zákon o státní službě. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 594, marg. č. 5).

41. Další důvod, proč podle krajského soudu postupoval žalovaný zcela správně, je finanční. Pokud by totiž žalobce zůstal „materiálně“ natrvalo mimo službu (resp. bez služebního místa) v režimu § 106 odst. 3 zákona o státní službě, jak se toho dožadoval, stále by měl nárok pobírat plný plat, a to po časově neomezenou dobu. Naproti tomu při jeho zařazení mimo výkon služby podle § 65 odst. 2 zákona o státní službě mu plat nenáleží. Účelem a smyslem zákonné úpravy obsažené v § 106 odst. 3 zákona o státní službě je podle krajského soudu zajistit důstojné životní podmínky zaměstnanci, který nikoliv svou vinou přišel o možnost výkonu služby, s velkou pravděpodobností nemá jiný stálý zdroj příjmů, a zatímco čeká na nalezení nového služebního místa, jen těžko si může hledat na tuto dobu nějaké jiné zaměstnání (nutně jen krátkodobé, v řádu týdnů). V této situaci se ovšem žalobce nenacházel. K jeho převedení na nové služební místo se již schylovalo, ale on na ně nevyčkal a místo toho si zvolil jinou, plnohodnotnou pracovní příležitost v soudní oblasti. V této situaci opravdu nedává smysl, aby žalobce pobíral i nadále služební plat v plné výši, jak se toho dožaduje.
42. Žalobcův odkaz na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, není v jeho věci vůbec přílehlavý. Týká se pojistného cizích státních příslušníků v České republice a ustálené správní praxe. Paralelu se žalobcovým případem tu krajský soud nevidí, protože žádnou ustálenou praxi, kterou by žalovaný nastolil, žalobce nezmiňuje.
43. Soud na závěr shrnuje, že žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalobce se ve věci dožadoval, aby o jeho služebním poměru žalovaný nerozhodoval a ponechal jej v podstatě bez řešení v režimu § 106 odst. 3 zákona o státní službě. Pro takový postup ale žalobce nesnesl žádné rozumné argumenty. Platí naopak pravidlo, podle něž jestliže si státní zaměstnanec ve služebním poměru najde nové zaměstnání, jež je se státní službou neslučitelné, během doby, kdy pro něj služební orgán hledá jiné služební místo namísto zrušeného služebního místa (§ 70 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění účinném do 30. 6. 2024), dojde ze zákona k pozastavení výkonu jeho služby pro překážku na jeho straně (§ 33 odst. 4

zákonu o státní službě) a služební orgán jej rozhodnutím zařadí mimo výkon služby bez náhrady platu (§ 65 zákona o státní službě).

V. Náklady řízení

44. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. 9. 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu